

Verksamhetsplan 2025

Biosfärområde Storkriket

Kandidatur: Biosfärområde Storkriket

Innehållsförteckning

Inledning och sammanfattning	3
Tidslinje	4
Organisation och verksamhet	4
Förteckning över personal och arbetsområden.....	5
Personal.....	5
Arbetsområden	5
Samverkan och kommunikation.....	5
Ekonomi.....	6
Basfinansiering	6
Projekt och aktiviteter som stödjer verksamheten	7
Storkrundan.....	7
Policylabb för naturbaserade lösningar i tvärkommunal klimatanpassning	7
Projektfinansiering 2022–2027	9

Inledning och sammanfattning

Under hösten 2020 utsåg den svenska programkommittén för Unesco Storkriket (tidigare benämnt Vombsjösänkan) till en kandidatur för att bli Sveriges åttonde biosfärområde. Under kandidaturen ska biosfärområdet utvecklas och en fullskalig ansökan till MAB-ICC (*Man and the Biosphere Programme - International Co-ordinating Council*) ska formuleras. Beslut om Storkrikets utnämning kommer slutgiltigt att fattas under Unescos femte världskongress för biosfärområden i Kina mellan den 22 och 27 september 2025 (se figur 1: Tidsplan under kandidaturen).

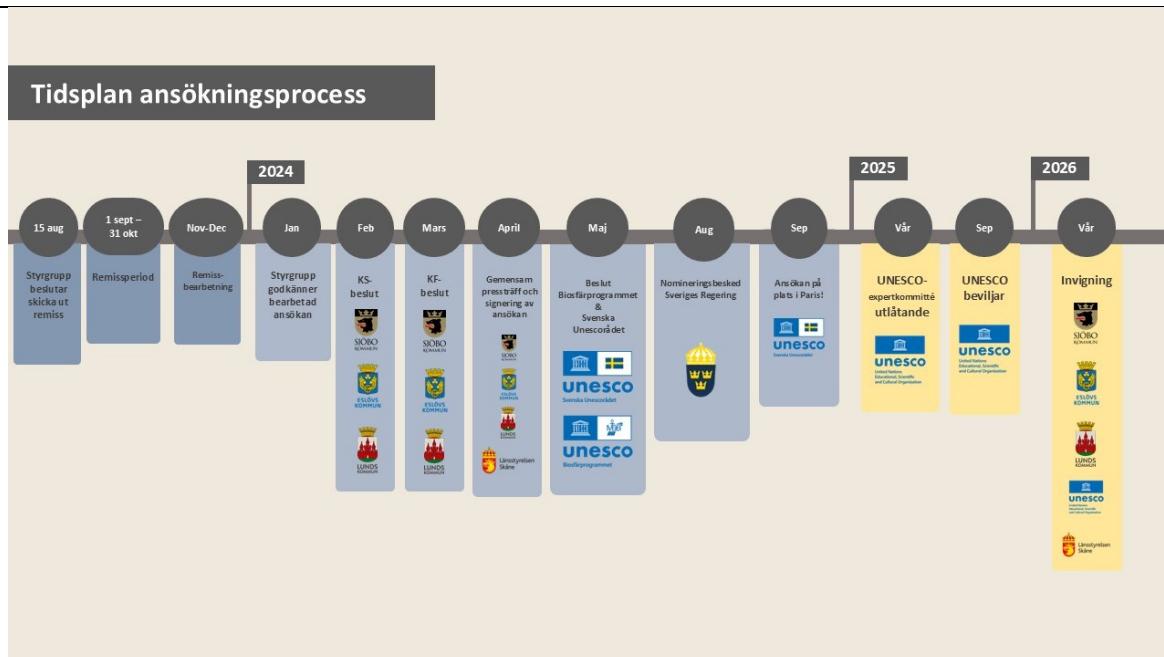
År 2025 förväntas bli ett viktigt år för slutförandet och implementeringen av organisationen för det blivande biosfärområdet. Under denna period kommer roller inom organisationen att fastställas, avtal utformas och förtydligas. Arbetet med förankring och dialog kommer att fortsätta, både internt inom de tre kommunerna och externt med boende och verksamma i området. Hemsidan kommer att vidareutvecklas och uppdateras, samtidigt som information sprids genom sociala medier och nyhetsbrev. För att lyfta fram Storkriket och de fantastiska aktörer som är engagerade i arbetet, planeras även en biosfärfestival under 2025.

Arbetet med att utveckla ett biosfärcentrum och biosfärkontor kommer att fortgå och utgå från kommunernas gemensamma ställningstagande att Hasslemölla gård är en lämplig plats. Arbetet med Storkrundan (vandringsled mellan Hasslemölla gård och Hemmestorp mölla) och två ytterligare vandringsleder runt Hasslemölla (Ljungenrundan och Hasslemöllarundan) kommer att färdigställas i början av året. Lunds kommun arbetar med att etablera en parkeringsplats och en större informationsplats på gården där det kommer att framgå information om Storkriket.

Arbetet med projektet Policylabb klimatanpassning går in i en intensiv fas under 2025 vilket bland annat innebär att ett antal polylabb-möten ska genomföras och en strategi arbetas fram.

Under året inleds det nya projektet REDIRECT (Regenerative Tourism in Baltic Sea Region for Resilient Communities towards a Circular Economy) som kommer att pågå i tre år.

Tidslinje

Figur 1: Tidsplan

Organisation och verksamhet

Lunds kommun är värdkommun för den gemensamma biosfärverksamheten/biosfärkontoret. Verksamheten är placerad på kommunkontoret i Lunds kommun och består under året av tre heltidsanställda, ett antal praktikanter samt projektledare som vid behov anställs. Projektledarna anställs i samband med att pengar kommit in genom externfinansiering.

Biosfärverksamheten styrs i enlighet med ett gemensamt samarbetsavtal beslutat av respektive kommuns kommunstyrelse under hösten 2022 tills dess att ett nytt förslag på avtal är framtaget. Den mellankommunala styrgruppen består av två förtroendevalda från respektive ingående kommun. Styrgruppen ansvarar för att behandla övergripande frågor om ekonomi, organisation och verksamhet.

Det operativa arbetet på biosfärkontoret leds av en koordinator /verksamhetsansvarig, som har det övergripande ansvaret för att verksamheten i området bedrivs enligt riktlinjerna från Unesco och utifrån de lokala förutsättningarna och arbetsuppgifterna. Koordinatorn/verksamhetsledaren och övrig personal på biosfärkontoret är gemensam för de tre ingående kommunerna och får sitt uppdrag från styrgruppen för biosfärområdet. Som stöd i arbetet med kommunal förankring har biosfärkontoret en arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från de tre kommunerna.

Under 2025 färdigställer biosfärkontoret detaljer av det förslag på framtida organisation som finns presenterad i ansökan till Unesco vad gäller roller i organisationen, och avtal för att kunna

implementera detta under hösten 2025. Nuvarande organisation drivs vidare i sin nuvarande form tills dess att ny organisation finns på plats.

Förteckning över personal och arbetsområden

Personal

- Biosfärkoordinator och verksamhetsledare: 100 %
- Kommunikation, varumärke och destination: 100 % (finansieras till ca 50 % genom projekt)
- Projektsamordning och utveckling: 100 % (finansieras till ca 60 % genom projekt)
- Ytterligare projektmedarbetare anställs vid behov och i samband med externfinansiering.
- Praktikanter tas in vid förfrågan och behov.
- Konsultstöd tas in för att vid behov genomföra projekt och aktiviteter.

Arbetsområden

- Samordna och driva ansökningsprocessen vidare.
- Förbereda och genomföra arbetsgruppsmöten och styrgruppsmöten samt övriga möten med kommunerna, forskning, länsstyrelse.
- Återkommande rapportera Storkrikets verksamhet, budget och projekt med styrgruppen samt lyfta förslag till beslut.
- Förbereda och implementera ny organisationsstruktur hösten 2025.
- Förankra och påbörja det strategiska arbetet och uppföljning av strategin för biosfärområdet.
- Driva utvecklingen av biosfärcentrum/biosfärkontor samt portar och noder i området.
- Utveckla en gemensam och strategisk kommunikationsplattform för biosfärarbetet samt förvalta det dagliga operativa arbetet med hemsida, sociala medier, nyhetsbrev och annat informationsmaterial.
- Utveckla projekt i samverkan och driva projekt inom biosfärområdet, med fokus på de strategiska fokusområdena i Storkrikets Strategi.
- Samverka med andra biosfärområden och delta på nationella och internationella sammankomster.
- Samverka och föra dialog med intressenter inom biosfärområdet

Samverkan och kommunikation

Projekt och initiativ har stegvis lett till att Storkriket som biosfärområdesförslag tagit form. Längs vägen har samråd och dialog med olika parter, allmänhet och intressenter förts och på så vis influerat utvecklingen. Olika kommunikationsinsatser genomförs löpande där hemsidan, sociala medier, nyhetsbrev, föredrag och exkursioner är exempel på kanaler och aktiviteter för att skapa kunskap om Storkriket, och underhålla och utveckla engagemanget i biosfärarbetet.

Under 2025 föreslås samverkan och kommunikation fortgå med fokus på:

- Färdigställa utvecklingen av Storkrikets varumärkesplattform.

- Fortsätta utvecklingen och användandet av hemsidan och sociala medier (Facebook, LinkedIn, och Instagram).
- Fortsätta utvecklingen av och samarbetet med de tre kommunernas kommunikationsavdelningar.
- Fortsätta använda biosfärverksamhetens pågående projekt (Storkrundan, biosfärfestivalen, policylabb klimatanpassning och REDIRECT) som möjliggörare till att föra dialog och samverka med aktörer i området inom biosfärområdets olika fokusområden (se kapitel - Projekt och aktiviteter som stödjer verksamheten).
- Löpande svara upp till kommunintern (i Lund, Sjöbo och Eslöv) och extern efterfrågan på föredrag och dialog.

Ekonomi

Basfinansiering

Huvudmännen och finansierarna för biosfärområdeskandidaturen Storkriket är kommunerna Lund, Sjöbo och Eslöv tillsammans med Naturvårdsverket. Kommunernas respektive bidrag grundas på en beräkningsmetod baserad på andelen biosfärsområdesyta samt antalet medborgare i kommunen. Under 2025 påbörjas arbetet med att implementera det utökade budgetförslaget som finns i ansökan till Unesco och som beslutats av respektive kommuns kommunfullmäktige.

Intäkter	Basfinansiering (kr)
Naturvårdsverket	450 000
Sjöbo kommun	634 250
Lunds kommun	930 625
Eslövs kommun	233 875
Överförda medel från 2024 (ingående balans)	467 628
Summa	2 716 378
Utgifter	
Kostnader för personal (ca 2,5 personer)	2 160 000
Administrativa kostnader och it	200 000
Information, kommunikation, dialog (inkl biosfärfestival)	250 000
Resor	40 000
REDIRECT	55 000
Summa	2 705 000

Tabell 1: Intäkter och utgifter för 2025

Projekt och aktiviteter som stödjer verksamheten

Ett viktigt uppdrag för biosfärområden över hela världen är att utveckla projekt och samverka med olika aktörer i området och att biosfärområdet utgör en innovationsarena för hållbar utveckling. Under 2025 kommer biosfärverksamheten fortsatt fokusera på att utveckla, driva och delta i projekt med huvudsyfte att arbeta med de kommentarer som Unescokommittén har angivit att kandidaturen behöver utveckla samt påbörja arbetet gentemot Storkrikets strategi och fokusområden. Unescokommittén rekommenderade bland annat att utveckla arbetet kring relationen mellan stad och land, undersöka och utveckla portar in i området och hur man kan knyta ihop tätorter med naturen och människors flöde däremellan, utveckla den rörliga infrastrukturen i området samt fortsatt utveckla dialogen med forskning och innovationscentra. Även Storkrikets kulturidentitet och hästnäring är områden som programkommittén uppmanar biosfärverksamheten till att utveckla arbetet inom.

Storkriket fokuserar under året på rekommendationerna *utveckla den rörliga infrastrukturen i området* samt *knyt ihop tätorter med naturen* genom projekten **Storkrundan** samt **REDIRECT**. Genom projektet **Policylabb klimatanpassning** arbetar vi med rekommendationen *utveckla dialog med forskning* samt *relationen mellan stad och land*.

Att verksamheten får in finansiering från externa källor, och växlar upp kommunernas basfinansiering, är avgörande för att arbeta med Storkrikets strategi samt Unescokommitténs kommentarer då basfinansieringen inte täcker detta fullt ut. De flesta projekt som utvecklas kommer kräva medfinansiering. I vissa fall kan biosfärverksamhetens basfinansiering från kommunerna användas som medfinansiering. Övriga större aktiviteter som vid behov eller önskemål framkommer under verksamhetsåret 2025 från till exempel styrgruppen behöver äskas pengar till separat från de tre kommunerna eller finansieras genom extern finansiering. Nedan följer de projekt som biosfärverksamheten idag har intäkter till att driva. Biosfärverksamheten medverkar också, när möjlighet finns, i andra aktörers projekt för att driva på samverkan i området och agera arena för innovation och hållbar utveckling. Sammantaget bidrar arbetet till att Storkriket blir ett modellområde för hållbar utveckling.

Storkrundan

I projektet Storkrundan kommer en vandringsled utvecklas från Hasslemölla gård i Veberöd till storkhägnet vid Hemmestorp mölla i Sjöbo kommun. EU:s landsbygdsprogram via Tillväxtverket finansierar projektet med ett tillskott på 680 000kr vilket ska genomföras under 2024 och färdigställs i början av 2025 (se tabell 2).

Policylabb för naturbaserade lösningar i tvärkommunal klimatanpassning

Under 2024–2025 arbetar Lunds universitet i samverkan med biosfärverksamheten (Lund, Sjöbo och Eslövs kommuner) och hållbar utveckling Skåne (HUT Skåne) med ett policylabb för klimatanpassning på landskapsnivå i Storkriket. Projektet är finansierat av Formas. Pågående klimatförändringar riskerar att påverka Storkrikets unika värden negativt, men med väl avvägda

klimateanpassningar kan värdena i stället bevaras och stärkas. I projektet genomförs ett policylabb för att tillsammans, över intressent- och sektorsgränser, ta fram strukturer och metoder för policyutveckling för att lösa framtidens utmaningar med ett förändrat klimat med fokus på livsmedelsproduktion, vattenförsörjning och biologisk mångfald. Projektet har en totalbudget på 6,7 mkr varav strax över 1 mkr tillfaller biosfärverksamheten (se tabell 2).

Under våren går projektet in i en mer utåtriktad fas. De första policylabbstillfällena har genomförts under hösten 2024 och fortsätter under våren 2025. Parallellt med detta kommer arbetet med att ta fram en strategi för klimateanpassning i Storkriket påbörjas.

FORMAS

REDIRECT (Regenerative Tourism in Baltic Sea Region for Resilient Communities towards a Circular Economy)

Under året inleds det nya projektet REDIRECT där nio partnerorganisationer runt det södra östersjöområdet ingår i samarbetet. Projektet har en totalbudget på ca 31 mkr under en period av tre år vara ca 3,3 mkr tillfaller biosfärverksamheten (se tabell 2). Projektet ska fokusera på regenerativ turism som är ett koncept inom turism som går bortom hållbarhet och fokuserar på att förbättra och återställa de områden där turism bedrivs. I stället för att enbart försöka minimera de negativa effekterna av turism (som hållbar turism ofta strävar efter), syftar regenerativ turism till att ha en positiv inverkan på både naturen, kulturen och de lokalsamhällen som påverkas av turismen.

REDIRECT-projektet kommer under tre år arbeta med att utveckla lösningar som kan bidra till att stärka regenerativa tillvägagångssätt inom turismsektorn. Målet är att skapa positiva effekter både för miljön och för de regioner som påverkas, samtidigt som kunskap och medvetenhet om hållbar turism sprids till en bredare allmänhet och inom turistsektorn.

Co-funded by
the European Union

Projektfinansiering 2022–2027

Redovisade projektintäkter nedan är en ögonblicksbild och utvecklas kontinuerligt över tid (tabell 2).

Projekt	Budget (kr)	Intäkter (kr) som tillfaller biosfärverksamheten	Intäkter (kr) från basfinansiering
Vår plats i biosfären <i>Tillväxtverket (2021-2022)</i>	1 906 948	1 906 948	100 000
Vår plats i biosfären <i>Leader Lundaland (2022-2024)</i>	1 275 473	1 275 473	80 000
Vår plats i biosfären <i>Leader Sydöstra (2022-2024)</i>	1 275 473	1 275 473	80 000
Storkrundan <i>Tillväxtverket (2023-2024)</i>	680 555	680 555	-
Policylabb klimatanpassning <i>Formas (2023-2025)</i>	6 720 000	1 082 000	-
Redirect <i>Interreg Baltic Sea Region (2025-2027)</i>	31 000 000	3 300 000	165 000
Totalt	42 858 449	9 525 449	425 000

Tabell 2: Projektintäkter